

Τσὴ κάμαση σ' το πλέρωμαν, έναν ζωὴν ολόεν.
Με τη λαλία σ' ἐσπειρες τη προσφυγιάς το σπόρον,
Σ' σά τόπια τ' αφιλόξενα και ζ' σά λιθαροτόπια
Ὅθεν οι παλαιοὶ ἐμοὺν ἔχτσαν γενίν φωλέαν.
Με τ' ἄχ εντούναν το μακέλ κι ἐνοιγαν τα τεμέλεια,
Και με το βράχ πελέκεσαν τ' ἄξενα τα λιθάρια,
Και με τα διακρυα ἐζύμωσαν τα χώματα τση χώρας
Κι ἀκόμαν ἀστερέωτο κι ἀμουρατσούζ ἐπέμναν.
Ἐθέκαν ζ' σά τεμέλεια τουν στούδια γερονταδίων,
Και τ' ἀγκωνάρια ἔδεσαν με τση καρδιάς τ' αἶμαν,
Το ἐνοικον να μη τσιοκεύ να κρατεῖ 'σά ποράνια.
Πέρεν ἀέρας το χαπέρ κι ἀγράφωμος ἐγέντον,
Ἐφύσεζεν και ἔγκεν ἀ' πέραν περού ζ' σόν Πόντον
Σ' ὄλια τα ράγια τ' ἐρημα ζ' ὄλια τα θαλασσάκια
Τα κύματα ν' ἐβγάλν ατο ζ' σά πέρατα του κόσμου
Ὅθεν εἶναι ζηντημέν κι ἀνθρώπ' δίχως πατρίδαν.
Α' σό Σινώπ' ἐρχίνεσεν, ζ' σόν Καύκασον ἐξέβεν,
Στάθεν ζ' σό Πεζικριάνκετσίτ, να παίρ' έναν νεφέσιν,
Ἐκεὶ ὅθεν τα γονιακά σ' ἀναπαμέν κοιμούταν,
Αφκά ζ' ἄγια τα χώματα με σταυρωμένα χέρια,
Δίχως ν' εὐρήσεται κανεὶς έναν καντήλαν ν' ἀφτει ατς.
Να φέρει ατς του Φωτός κερὶν και του ψυχού κοκκόπα,
Και την Μεγάλ' Παρασκευήν, έναν καυκὶν διακρόπα.
Ἐμαθεν ατο η Σουμελά κι ἐφόρεσεν τα μαύρα,
Κι ο Βαζελώνας ἔκσεν ἀ' ζέβεν ζ' σού Κουστουλάντων,
Ἐπήεν εὔρεν τον Αέρ' τον Περιστερεώτην,
Κι οι δὺ εντάμαν ἐκλεγαν ἄμον μωρά παιδία
Π' ἐθάθανε τα σήμαντρα και ὄλια τα καμπάνας,
Και κι ἐπορούνε να λαλλοῦν, θανατικά να κρούγνε.
Ἐκσεν ατ' κι η Ζύγανα κι ἐμαυροφτερουλιέν,
Τ' ἐλάτια τς' κά ἐκλίστανε κι ἐφίλεσαν το χώμαν,
Κι ἐκάτσεν κά η ἄχαρος ἀ' σή καμωνής το βάρως.
Το μαύρον το Καρακαπάν κι 'ἄλλο μαύρον ἐγέντον,
Κι ἀπὸν ζ' ἐρημον το Κουλάτ' ἐπλέθναν τα χιόνια.
Ὁ Αεσέρς κατήβεν κά, ἐρθεν ζ' σού Μελιανάντων,
Το Κατσικάρ ἐβρόντεσεν κι ἀποθεμελιώθεν,
Και ἐκατήβεν τ' ἄχαρον ἀφκά σου Φεργανάντων.
Απὸν ζ' σὴν Κρώμν ἐλιβωσεν ο Αε Ζαχαρέας,
Κι η δείσα ἐπαρεπίκνωσεν και ζ' σό Σταυρίν ἐκάτσεν.
Κι ο Αε Κώστης ἄχαρον ἐσιάσπειν κι ἐτέρνε.
Κατήβεν ζ' σὴν Αὐλήγαντα ἄμαν κανέναν κι εὔρεν.
Τ' οσπίτια ὄλια ἀκράνοιχτα, τ' οσπιτιανούς περμένε.
Αέτς πὰ ἐκλώστειν ζᾶν οπίσ' και χιονισμένως στέκει.
Σ' σὴν Τραπεζοῦνταν ἐστραψεν τ' Αε Ευγένιου ο τροῦλλον
Κι ἀποθαμέν ἐφέκανε εὐκαιρα τα ταφία
Κι ἐτοπλαεῦταν οι ἄχαροι ολόερα ζ' σό κάστρεν
Κι ἐράευν τσοὶ ζωντανούς να λέγγ' ατς ντό ἐγέντον.
Ντ' ἐγέντονε ποίος ἐξέρ πέραν ζ' σὴν Ρωμανίαν.
Τρανόν κακόν θ' ἐγέντονε κι ὁ Ἄδης ἐταράεν.
Κι οὐλ τ' ἐμετέρ' ἐσκώθανε και ἀχπαραγμέν ρωτούνε.
Ἐκσεν ἀ' ο Χρυσανθόπουλον το Λαλασιάρ τη Κλείτσας
Κι ἐφέκεν κά την κεμεντσιέν κι ὄλιον τον Ἄδ ἐλάστειν
Ἐρώτανεν π' εὐρήουνταν οι μαύροι οι Καρσλήδες
Ὁ Κώστης πού εὐρήεται, πού κοίται η Λεμόνα
Τα γονιακά του Χρυσανθου, ο κύρς ατ' και η μάννα τ'.
Σίτια ἐλάσκουτον ζ' σόν Ἄδ' ἐτσιάτπειν τον Γῶγον
Χαρτώματα ἐπελέκανεν ἀ' σ' ἡμερα τ' ἐλάτια
Να συνορθιάζ την κεμεντσιέν π' ἐσάπεν το καπάκν' ατς'
Κι ο Σταύρης ἄλλο πλάν κεκά ἐτοίμαζεν τα τσάρια
Να συνορθιάζει το τοξάρ' π' ἐγρίλεψεν ο Ἄδης.
Σ' σὴν μέσ' ἔτον Βενιάμς, ἀ' σ' ἐρημον τη Σκόπιαν,
Σ' σό χέρ' ἐκράτνειν τα δαδίν, κι ἐφώτιζεν τον Γῶγον.
- Χρήστο, καθκά και δεν μη λές ,εγροίκσ' ἀ ντό θα λές με
οψέ το βράδον εὔρεν με ο Παῖραχτάρς' ζ' σὴν στράταν
Γῶγο, εἶπεν με, ἐμάθες, ο Χρυσανθον ἐχ' κι' ἔρται
Εἶπε μ' ατο ο Αἰβᾶης κάπ' ἔκσεν ἀ' κι ἐκεῖνος
Ζαέρ ἔκσεν ἀ' σόν Τσιορτάν, ατοῖν εντάμαν εἶναι.
Αέτς πὰ ἐπέρα οσῆμερον την κεμεντσιέν ζ' σό χέρι μ'

Εἶπα να συνορθιάζ' ατο, ν' ἀλλάζω το καπάκν' ατς'
Ατόσα χρόνια ἀδὰ φκά κέσπαστάν ἐρθεν κι ἐσάπεν
Μέντσα το Δήμον σύνπιρνα, κάπ' αν εὐρήκ' κασέλαν,
Κοριτσὶ ἀστεφάνωτου για φορεμέντσας νύφες,
Ἄς κόφτ' δύο χαρτώματα και παίρει ατά και ἔρται.
Τον Τσακαλίδην ἐστειλα, ζ' σό ἐνοικον του χάρου,
Αν ἐπορεῖ κρυφά κρυφά δίχως χαπέρ' να παίρει,
Α' ζ' ἀλογοῦ ατ' το ουράδ' ἄς κλέφτ' ὀλίγα τσάρια,
Να συνορθιάζω το τοξάρ' εντάμαν με τον κύρη μ'.
Σ' σὴν κεμεντσιές το κούρεμαν ατός ἐν ἐμπρολάτες.
Κι ὄντες θα ἔρται ο Χρυσανθον μ' ἐλέπ' με ἀδὰ ζ' σό χάλιν
Ατός θα θέλ' να τραγωδεῖ να σιονλικεῖ τον Ἄδην.
Ατόσα χρόνια μαναχός, ο μαύρον ἐνεμεῖνα,
Και νιά τοξάρ, νιά κεμεντσιέν ἐπίασα ζ' σό χέρι μ'.
Ἐμέτρανα ο ἄχαρον τ' ἡμέρας και τα νύχτας
Να ἔρται ζᾶν κι' ἐσμίουμες, ἄμον ντό ἐμνες πάντα.
Λοῖκα αἶτια ἔλεγαν, εντάμαν με το Χρήστον
Ἐτέρεσεν το πέραν κι ἀν' ο Χρυσανθον ἐφάνθεν.
Ψηλός και λεγνοπίαστος, ἄμον Σάντας ἐλάτιν.
Δεξιά εἶχεν τη μάνναν ατ', ζερβά εἶχεν τον κύρη' ατ'
Και ἀπ' οπίσ' ἐκκέρχουσαν του Ἄδης οι Καρσλήδες
Π' ἐμάθανε την ἔλαν ατ' κι' ἔρθαν ζ' σὴν ἀπαντήν ατ'.
Ὅντες ἐκαλοσίμωσαν κι ὄντες ἐκαλοφάνθεν
Ἐγέντον ντού ἐγέντονε ἀπὸς ζ' σόν Ἄδ' καμμίαν.
Ἡ μάννα τ' η χιλιάκλερος, η γραιία η Λεμόνα,
Ἐθάλασεν τα τσάμιας ατς' και ἐπελετσιοκώθεν,
Ἐσυρ' ἐθάσεν το στουράκ καταμεσου του Ἄδης,
Κι ἐρχίνεσεν να τραγωδεῖ με τη ψης τη λαλίαν.
- Χάρε τσιάπαν κουργεῦκεσαι, του κάκου ὄλια ντ' ἐποῖκες,
τσιάπαν ἐξεβεν τ' ὄνεμα σ', ἐκεὶ ζ' ἀπὸν τον κόσμον.
Κι' αν ἐθαρρείς μαυράχαρε τεὰ πῶς κάτ' ἐποῖκες
Ἐλα πιρνά ζ' σό ἐνοικο μ' ἄς διῶ σε τ' ἀγῶ σ'
Κανάν κι θέλω να χρωστῶ κι ἡλίαν ζ' ἐσέναν Χάρε.
Ἐγὼ εἶμαι ἀ' σό Καύκασον περήφανος Ρωμέσας,
Σ' ἐμά τα τόπια οι θεοὶ τα παλαιὰ τα χρόνια
Τον Προμηθέαν ἔδεσαν ἀπὸν σ' έναν λιθάριν,
Κι έναν καρτάλ' ἐκόσιεσαν κι ἐτρωεν το τσιουκάρν' ατ',
Πατί ἐκλεψεν τ' ἄμιμον και τς' ἐφτωχοῦς ἐδώκεν.
Και ἦντσαν ἐν' με τ' ἐφτωχοῦς, ἀέτς πάντα πλερούται.
Γῶγω ντό στέκει και τερεὶς ἄλλο ντό ἀναμένεις,
Ἐπαρ ζ' σό χέρ' την κεμεντσιέν σ' και τ' ἀργυρόν τοξάρ σ'
Ατώρα ἐρθεν ο Χρυσανθον, παίζον ἀπὸ καρδιάς,
Παίζον ζ' σό ζιλ' και ζ' σό καπὸν, τον Ἄδην χαραιντέρτσον
Να χαίρουνταν οὐλ τ' ἐμετέρ' ν' ἀντιδονίζ' ο τόπον.
Κι ἐσὺ πουλόπο μ' Χρυσανθε, μη χαλάνς το κατήρι μ',
Ἐβγαλ' τη λάλια σ' το γλυκὶν ν' ἀπλοῦται οπὲς ζ' σόν Ἄδην,
Την λάλια σ' ἐροθύμεσα γιαβρί μ' ἀτόσα χρόνια,
Να τοπλαεῦκουν τ' ἐμετέρ' πού κοίνταν ζ' σά κασέλας,
Και ἀκομάν κι' ἐνόησαν ρίζα μ' τ' ἐσόν την ἔλαν.
Πέρεν ο Γῶγον το τοξάρ' κι ἐρχίνεσεν να παίζει
Κι ο Χρυσανθον ἐλάγγειν ἀπὸν ζ' έναν λιθάριν
Κι ἐρχίνεσεν να τραγωδεῖ μακρύν καίτέν Ματσούκας.
- Να σαν ἐκεῖνον π' ἀποθάν ζ' σόν τόπον π' ἐγεννέθεν
πού κι ἐφέκεν τα χώματα τ' και πού κι ἐζηνεττεύεν.
Ὁ Ἄδης ἐντιδόνεσεν και οι Αδέτ' ἐσκώθαν,
Κι οὐλ τ' ἐμετέρ' ἐφέκανε εὐκαιρα τα ταφία,
Ἐτσέρτσανε τα σάβανα, κι ἐπέρανε τη στράταν,
Κι ἐτοπλαεῦταν οι ἄχαροι ολόερα ζ' σό Γῶγον
Ἐσιάσπειν κι ἐτέρνανε το Χρυσανθον ζ' σό στόμαν
Αποθαμέν πῶς γίνεται να τραγωδοῦν ἀκόμαν.
Ἐλεγαν κι ἐθαμάουσαν τ' ομᾶτια τουν ντ' ἐλέπνε.
Ἐτέρνε ατς' κι ο Χρυσανθον κι η ψή ατ' ἐγομώθεν,
Κι ὅσον πολλὰ ἐτέρνε ατς' ἄλλο πολλὰ ἐτραγώδνε.
- Φώταξον ἡλίε μ', φώταξον, ἄς λύουνταν τα χιόνια
να ἐρχουν ζ' σό ταφόπο μου και κελαηδοῦν τ' ἀηδόνια.

Ὁ Κοσμέτες.